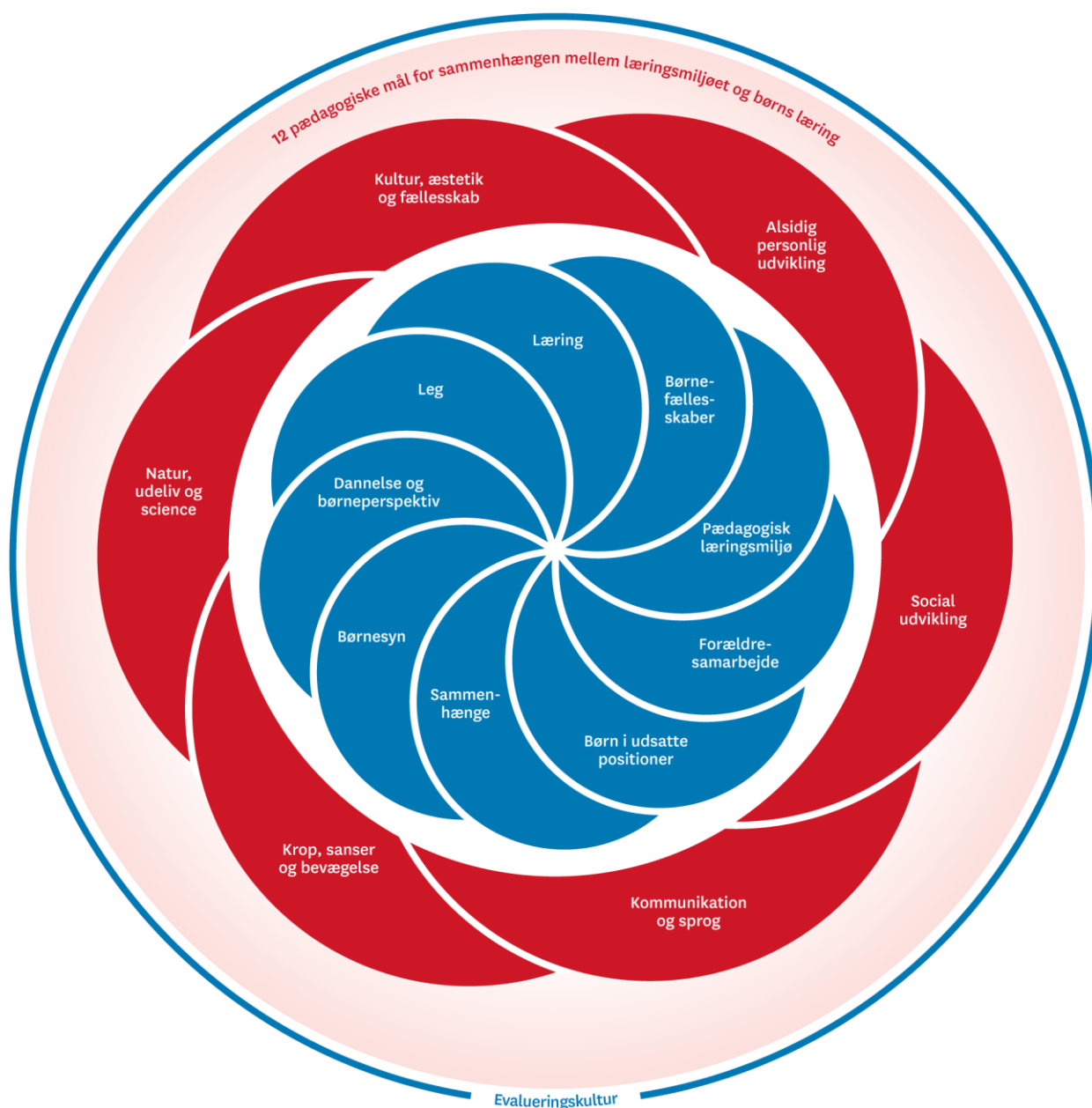

Pædagogisk læreplan for Ølsted Børnehave 2023

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmater

Indholdsfortegnelse:

Vision og værdier.....	4
Hvem er vi.....	5
Pædagogisk grundlag	7
Børnesyn, Dannelse, og børneperspektiv, Leg Læring og Børnefællesskaber.....	8
Pædagogiske læringsmiljøer.....	12
Samarbejde med forældre om børns læring.....	14
Børn i udsatte positioner.....	16
Sammenhæng til børnehaveklassen.....	17
Inddragelse af lokalsamfundet.....	18
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.....	19
De Seks Læreplanstemaer:	
Alsidig personlig udvikling.....	22
Social udvikling.....	22
Kommunikation og sprog.....	26
Krop sanser og bevægelse.....	28
Natur, udeliv og science.....	30
Kultur, æstetik og fællesskab.....	33
Evalueringskultur	35

Ølsted skole og Børnehaves Vision

"I Ølsted Skole og Børnehave samarbejder vi med forældre og andre betydningsfulde voksne om at give børn mod på livet og lyst til at lege og lære.

Ølsted Skole og Børnehave er et rart sted at være og et godt sted
At lære"

Værdier

Trivsel

Vi vil gennem omsorg, tryghed og tillid skabe grobund for glæde og trivsel.

Læring

Vi vil, at læring for og om livet skal gå hånd i hånd med faglig læring.

Fællesskab

Vi vil, at alle føler sig som en betydningsfuld del af et fællesskab.

Hvem er vi?

Ølsted Børnehave er beliggende i en mindre landsby mellem Horsens og Vejle. Vi er normeret til 60 børn og er pt. 8 ansatte. Børnehaven er funktionsopdelt, dvs. at vores rum er indrette til forskellig aktivitet, hvor børn og voksne mere eller mindre frit kan bevæge sig rundt i løbet af dagen. Børnene er tilknyttet en basisgruppe, hvor de samles et par gange i løbet af dagen.

Som personalegruppe besidder vi mange forskellige kompetencer bl.a. sang/musik, kreativitet, udeliv, bevægelse/motorik og sprog/sprogstimulering.

Vi har en stor dejlig legeplads med mange muligheder. Her kan børnene både gynde, cykle, rutsje, hoppe på trampolin, lege i huler og klatre i træer. Her er masser af insekter, regnorme, myre og så selvfølgelig vores høns, som i dagtimerne går frit rundt på legepladsen.

Legepladsen fungerer også som offentlig legeplads uden for vores åbningstid, og er rigt besøgt af børnefamilier og de unge i byen.

Ølsted skole og Børnehave har fællesledelse og fællesbestyrelse, hvilket betyder, at vi arbejder tæt sammen i dagligdagen, og tager udgangspunkt i Hedensteds kommunes mission for børn og unge.

”Sammen skaber vi bevægelse, så børn og unge i forpligtende fællesskaber udvikler sig til livsduelige og fremtidsparate mennesker”

Vi samarbejder målrettet på at skabe en rød tråd gennem hele barndommen for de børn, som hører til skoledistriktet. Dagplejen og børnehaven samarbejder i projekt Styrke på tværs, et samarbejde om overgangen fra dagpleje til børnehave, hvor vi holder overgangssamtale med forældre, dagplejer, børnehave og sundhedsplejerske.

Ølsted Skole og Børnehave har i en del år med stor succes, arbejdet med at gøre overgangen mellem børnehave og skole/SFO så let for børnene som muligt. Fra januar til april er de kommende skolebørn på skolen 3 formiddage om ugen. Fra april og frem til skolestart er børnene hele dagen på skolen, og børnehave- og SFO personale arbejder tæt sammen om at gøre børnene trygge ved de nye omgivelser og de nye voksne, samt stille og roligt, at vænne børnene til skoledagens rytme.

Børnehaven har lukket 2 uger i sommerferien, hvor der tilbydes feriepasning i en af Hedensted kommunes andre dagtilbud.

I de øvrige ferieperioder er vi sammen med SFO.

Åbningstider

Mandag til torsdag fra 6.00-16.45.
Fredag 6.00-16.00

Adresse

Ølsted Børnehave
Kirstinelundsvej 22
Ølsted
8723 Løsning.
Tlf: 79741235.

Email: olstedboernehave@hedensted.dk

Hjemmeside : www.oelsted-skole.aula.dk

Institutionsleder for Børnehave og SFO: Lone Kjeldsen
Mail: Lone.kjeldsen@hedensted.dk

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Alt hvad der står med grønt nedenfor, er de værdier der er politisk besluttet. Når du læser teksten med sort er det Ølsted Børnehaves ord. God læselyst.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn og børneperspektiv:

- Alle børn har betydning og skal opleve at være **værdifulde**
- **Børns ressourcer** ses og der værnes om deres forskelligheder og ret til at udvikle sig forskelligt
- Gennem relationen understøttes alle børns **selvstændighed** og **initiativ**, og samtidig med skal de have den **nærvær** og **omsorg**, som de har brug for
- **Alle børn har en stemme**. Børn skal føle sig set og forstået, og at de har værdi i fællesskabet.

Med Dagtilbudsloven, Hedensted kommunes Børn og unge politik og Dagtilbudspolitikken som grundsten har vi valgt at være en funktionsopdelt børnehave. Vores dagligdag er grundlæggende præget af, at vi gennem en guidende, anerkendende, understøttende, og motiverende tilgang udvikler og styrker børnenes mestrings- og læringsstrategier.

At være funktionsopdelt betyder at vores hus er indrettet så de enkelte rum har forskellige funktioner. For os betyder det, at vi med denne opdeling får det maksimale udbytte, når vi sætter børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse i fokus.

Funktionsopdeling giver os fleksible børnegrupper, hvor vi kan sikre, at alle børn deltager i et fællesskab, samtidig kan vi have fokus på vores lærings- og legemiljøer, så de hele tiden udvikler børnenes kompetencer.

Hvordan har vi struktureret os?

Vores rum har følgende overordnede funktioner, et kreativt rum, et legerum med LEGO, dukkekrog, spil og puslespil, en cafe` med køkken, og konstruktions legetøj og et musik/tumlerum.

I en traditionel stueopdelt institution, er disse aktiviteter ofte samlet på de enkelte stuer hvilket betyder, at det enkelte barn skal koncentrere sig om en opgave, mens andre leger, spiller, tegner, osv. Det kan være svært at finde ro til fordybelse, når der hele tiden sker andre aktiviteter rundt omkring en. Og for nogle er det fuldstændig umuligt og hæmmende for læring.

Som voksne oplever vi, at vi har rig mulighed for at fordybe os sammen med børnene omkring de opgaver og aktiviteter som de enkelte rum afspejler.

Børnene er inddelt i 3 basisgrupper: Anemoner og Mælkebøtter som er grupperne hvor børnene starter efter hhv. dagpleje eller vuggestue. Her befinder de sig, indtil de rykker i Valmuegruppen som er førskolebørnene.

I forhold til sammensætningen af børn i de 3 forskellige grupper, kan der undervejs ske ændringer, idet at børnetallet ikke er fast, men svinger fra år til år, hvilket også kan påvirke sammensætningen af personale-teams.

Derfor er der, for kun et år af gangen, tilknyttet faste voksne til basisgrupperne. De voksne skiftes til at følge Valmuerne i skole, for derefter at vende tilbage til børnehaven og indgå i en af basisgrupperne.

Man er samlet i basisgruppen omkring følgende: frokostmåltidet, Samling og fødselsdag, og enkelt aktiviteter, hvor personalet har valgt at samle gruppen.

Den øvrige tid indgår børnene i aktiviteter i de forskellige funktionsrum og på tværs af basisgrupperne.

Dannelse og Læring

- Børn skal opleve sig som **aktive medskabere** af egen læring og udvikling
- Læring handler ikke alene om at tilegne sig faktisk viden, men også om forankringen af **værdier** og viden i barnets personlighed. Her arbejdes bl.a. med KLAR til Læring
- Børns læring foregår med kroppen og med sanser, såvel som i tanke og tale. **Børn lærer gennem sociale interaktioner, ved at undre sig, opleve nyt og afprøve.**
- Børnene skal opleve at være aktiv deltagende i et **demokrati**
- Børns grundlæggende **nysgerrighed og lyst til at lære** skal understøttes

Vi arbejder med Klar til Lærings 7 kompetencer til gavn for børnenes personlige og sociale udvikling. De 7 kompetencer er:

1. Robusthed
2. Behovsudsættelse
3. Nysgerrighed
4. Vedholdenhed
5. Automatisering
6. Selvregulering/selvdisciplin
7. Gode omgangsformer

Som noget fast arbejder vi også med "Fri for Mobberiet gennemgående tema for de 4 årige og helt frem i indskoling. Her fokuseres på at lære børnene at anerkende og respektere menneskers forskelligheder. Der tales om at drille for sjov og for alvor, og om at turde sige fra og være modig.

Børn skal opleve at være nogen og noget, så selvværd og selvtillid fremmes. Børnene skal føle sig betydningsfulde i fællesskabet.

Leg og børnefællesskaber

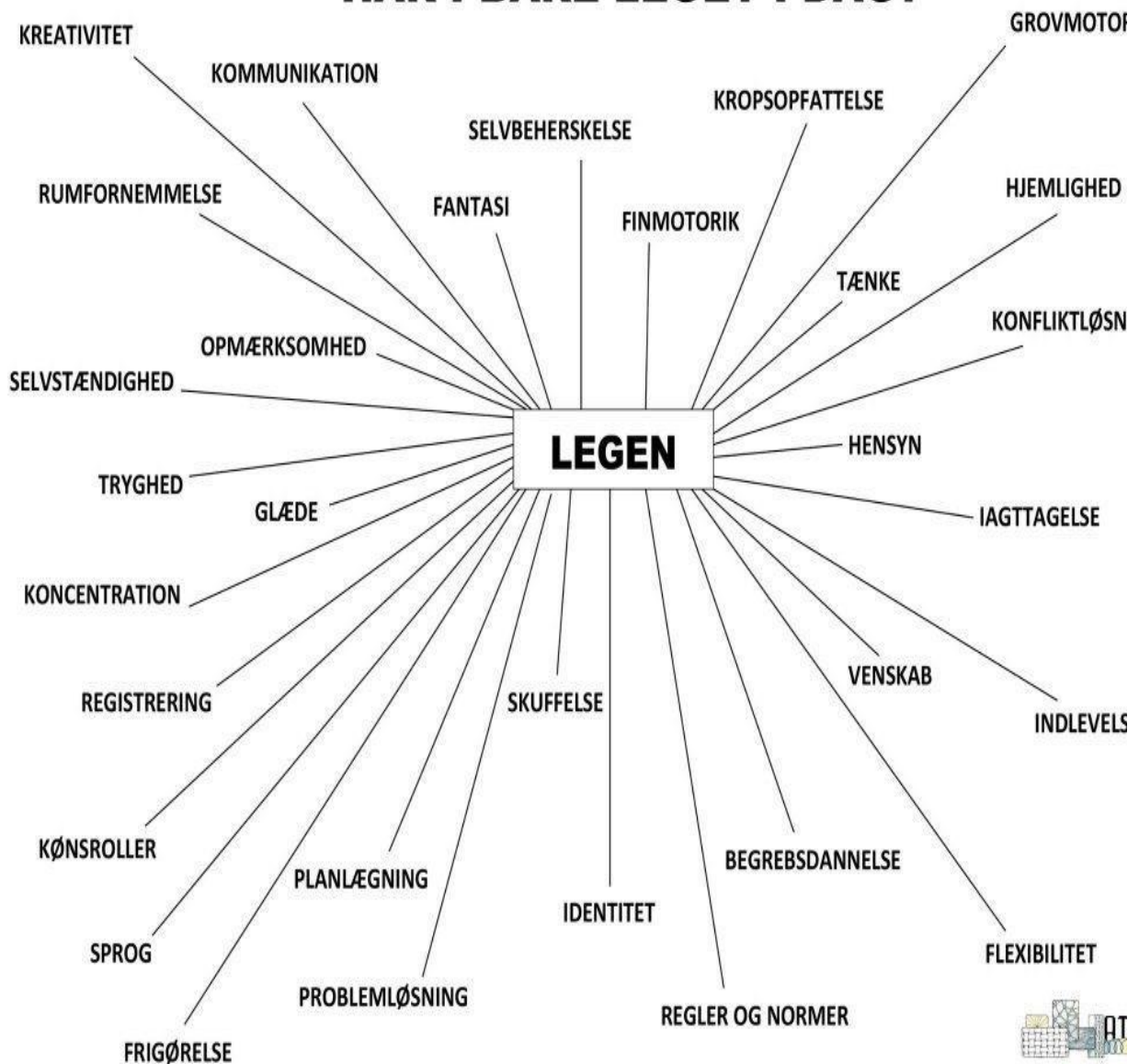
- **Børns leg** respekteres og anerkendes som en vigtig læringsform.
- Der skabes rammer, der understøtter børns spontane og selvorganiserede lege, og der er samtidig blik for at skabe **legefællesskaber**, hvor alle børn trives
- Børn skal indgå i et **socialt fællesskab** sammen med andre børn og voksne, hvor relationen styrker og udvikler børnenes personlige, sociale og faglige kompetencer
- Der er plads til det **enkelte barns** initiativ og deltagelse, men også til, at barnet kan begå sig i verden med **indlevelse** i og **forståelse** for andre.

I et funktionsopdelt hus, kender alle voksne alle børn og deres forskellige baggrund. Det giver både børn og deres forældre en tryghed i at vide, at der altid er voksne i institutionen der kender dem, selv om de voksne i deres gruppe ikke er der pt.

Dagligdagen i vores hus er præget af leg, der er både selvorganiseret leg og fælleslege, vi lægger stor vægt på at børnene kan afprøve og videreudvikle deres ideer og interesser.

Nye projekter kan opstå ud fra det enkelte barns spørgsmål, ide eller interesse, derved oplever børnene at de, deres mening og interesse tages seriøs af de voksne. Dette kan ske på tværs af grupperne, så det er fællesinteressen og nysgerrigheden på noget bestemt der danner et nyt børnefællesskab.

HAR I BARE LEGET I DAG?

Generelt har legen en meget stor plads og betydning i hverdagen.

-Vi har stor respekt og anerkender børns spontane leg, og giver den betydelig plads i hverdagen.

-Vi har en opmærksomhed på, hvordan legefællesskaberne udvikler sig.

-Vi opfordrer til at nye børn kan være med i legen.

-Vi italesætter at det er godt at have mange forskellige legekammerater.

-Vi giver plads og ro til de børn der er ved at etablere et venskab/legerelation.

-Vi opfordrer forældrene til at lave legeaftaler, hvis vi kan se, at dette er et positivt og godt venskab, der er ved at blive bygget op.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Læringsmiljø:

- Læringsmiljøerne skal tage højde for, at børns udvikling og læring sker i **mangfoldige processer** gennem en vekslen mellem børnenes egne igangsatte **lege, voksenstyrede** aktiviteter og hverdagens **rutiner**
- Læringsmiljøerne skal være **trygge** og **alsidige**, som fremmer en **eksperimenterende** tilgang, og som giver lyst og mod til at lære mere, men som også giver plads til at blive udfordret, famle og fejle
- Læringsmiljøerne skal tage udgangspunkt i **børnenes perspektiv**, hvor deres ideer, meninger og oplevelser inddrages, men hvor vi også varetager **børnenes interesser og tarv**.
- Der skal skabes **differentierede læringsmiljøer** – både de fysiske og de faglige rammer
- De voksnes adfærd og relation understøtter børnenes læreproces - uanset om det er leg, aktiviteter eller hverdagens rutiner. Det er **måden vi er sammen med børnene på** – som er afgørende.

Gode pædagogiske læringsmiljøer er vigtige for børns trivsel, udvikling, læring og dannelse. Særligt for børn i udsatte positioner kan læringsmiljøerne gøre en forskel. De pædagogiske læringsmiljøer dækker over den pædagogiske praksis hele dagen – både i rutiner, lege og aktiviteter. Der er ikke alene tale om et fysisk rum eller indretningen af det, men i lige så høj grad om de voksnes måde at indgå i samspil med børnene og om de pædagogiske processer, der planlægges i løbet af dagen.

Vi lægger vægt på arbejdet med barn-voksen-relationen, vi tilstræber at møde hver enkelt barn men en opmærksomhed, være imødekommende og lydhørende over for barnets oplevelser. Vi understøtter børnenes muligheder for at danne venskaber, forstå og indgå i de sociale samspil og fællesskaber der er i hverdagen.

Vores planlagte aktiviteter er ofte målrettet en aldersgruppe, eller vi griber børnenes initiativ, og tilrettelægger en aktivitet ud fra det.

Mangfoldige børnefællesskaber handler om, at vi alle er forskellige, og at det store fællesskab rummer den forskellighed. Det er centralt, at vi har blik for børnefællesskaberne og tilrettelægger lege- og læringsmiljøer, der passer til børnenes forskellige behov og muligheder. Børn har brug for de rette rammer og indsatser for at kunne deltage både socialt og fagligt.

Her er legen igen vigtig og den fylder meget i hverdagen, fordi det er barnets mest oplagte arena til at udvikle sig, lære og dannes. I legen erfarer og oplever barnet væsentlige aspekter ved det at være menneske og en intuitiv erkendelse af det "fælles tredje", som knytter mennesker sammen. Gennem legen udvikler barnet sine grundlæggende forudsætninger for at kunne være en kompetent, aktiv deltager i et fællesskab.

I de daglige rutiner arbejder vi bevidst med at børnene bliver selvhjulpne. Her tager vi udgangspunkt i det enkelte barn og hvad det kan. Som 3 årig og nystartet i børnehaven kan det være svært at sætte sin madkasse i køleskabet, det øver vi så. Eller at finde sit tøj når vi skal ud, så øver vi det.

Hver uge har hver gruppe en superhelt der skal dækkebord sammen med en voksen. I takt med at børnene bliver ældre, bliver udfordringerne større, børnene bliver mere selvhjulpne, og vores krav og forventninger til dem øges. F.eks. opfordrer vi de ældste børn til at hjælpe de små, de kan åbne køleskabet for dem, køre en tur med dem på cykel- eller hjælpe dem med at rydde op.

Vi har fokus på at vores læringsmiljøer er forandringsparate- dvs. at vi kan flytte rundt på både det enkelte læringsmiljø og børnegrupperne, og vi kan etablere nye læringsmiljøer eller tilføje nyt til et eksisterende læringsmiljø, hele tiden med øje for børnegruppen og børnegruppens behov og efterspørgsel.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Samarbejdet mellem forældre og dagtilbud:

- Forældre er vigtige og afgørende personer for deres børns trivsel og udvikling. Derfor arbejdes der hele tiden på et godt og **forpligtende** samarbejde med forældrene, hvor der er **gensidig respekt** for hinanden.
- Barnets **forældre skal inddrages og involveres** i dagtilbuddets arbejde, og understøtte stimulerende hjemmelæringsmiljøer. Det sker gennem et samarbejde, der tager afsæt i den enkelte familie, hvor familiens ressourcer bringes i spil – og hvor forældre og dagtilbud i fællesskab drøfter hvordan barnets læring, udvikling og trivsel kan fremmes.
- **KLAR til Læring** understreger vigtigheden af, at vi har et **tæt samarbejde** med forældrene

Børns trivsel, læring og udvikling er et fælles ansvar og sammen skabes de bedste rammer for børn. Fordi **forældre gør en forskel.**

Daglige dialog/ samarbejdet med forældrene.

Samarbejdet med forældrene er en vigtig del af vores hverdag, og bygger på et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derfor er den daglige dialog et vigtigt element i samarbejdet.

Informationer om hvordan dagen er startet, er der sket noget der fylder i barnet, noget vi bør vide, er med til at vi kan give barnet den bedst mulige dag.

Er der større ting, store ændringer i familien, - noget I som forældre undrer jer over – ikke forstår - eller har I som forældre brug for hjælp, så kan I altid bede om en samtale med enten personalet eller lederne.

Gennem barnets børneheliv vil vi samarbejde med forældrene, om hvordan vi i fællesskab bidrager positivt til trivsel, læring, udvikling og dannelse. Forældre kan f.eks. læse højt for barnet, synge med barnet, og i øvrigt inddrage barnet i forskellige gøremål i hjemmet, tale med barnet om hverdagen, så barnet udvikler sit sprog og får udvidet sin erfaringsverden ved at stille spørgsmål, undre sig og gøre sig erfaringer.

Børnehaven har tilknyttet forskellige fagfolk, som vi benytter os af, i de tilfælde hvor vi har brug for sparring. Vi har tilknyttet en talekonsulent, psykolog, sundhedsplejerske og

familievejleder – derudover er der i Hedensted Kommune flere instanser som både forældre og vi kan trække på, så vi sammen kan give børnene den bedste opvækst.

Opstart

Ølsted Børnehaven er med i Styrke på Tværs, hvor vi i samarbejde med dagplejen og sundhedsplejersken tilbyder en samtale om barnets overgang til børnehaven. Det kan være en stor omvæltning både for barnet og forældrene at starte i børnehaven. Den tætte kontakt man har haft med dagplejen, bliver pludselig til en kontakt med flere forskellige voksne, og ikke nødvendigvis den samme om morgenen som om eftermiddagen. Det er vigtigt at forældre og pædagoger samarbejder om, hvordan starten bliver bedst mulig for barnet.

Vi arbejder i børnehaven med en primær voksen, en voksen der ved mest om en bestemt gruppe af børn og her kan forældre altid henvende sig –men de øvrige voksne kan også være behjælpelige i den daglige dialog.

Samtale

Ud over en opstartssamtale og den daglige dialog tilbyder vi også en individuel forældre-samtale. Hos os kalder vi den 4 års samtalen. Forud for samtalen laver vi et børneinterview, hvor vi har fokus på børnemiljø og børneperspektiv. Forældresamtalen tager udgangspunkt i Hjerne og Hjerte dialog skema, som både udfyldes af pædagogen og af forældrene. Derudover laver vi et børne-interview med barnet, som giver os et indblik i barnets forståelse og oplevelse af at være i børnehaven.

Lær med familien

Bestyrelsen har besluttet, at vi skal arbejde med Lær med Familien, som er undervisningsmetode målrettet børns undervisning i skolen. Vi har i børnehaven tilpasset det, så det passer til os.

Lær med Familien vil i børnehaven betyde, at vi 4 gange om året giver børnene en lille opgave med hjem som de sammen med forældrene skal lave. Det kan være at tage et billede af mor og far – eller samle noget i naturen vi skal bruge.

Fællesarrangementer/ Traditioner

I løbet af et år har vi flere fællesarrangementer og traditioner, så som Fastelavn, Blomstens dag, Sankt Hans, Sommerfest, Juleklip (for bedsteforældre) Lucia påtog og julegudstjeneste

Desuden vil vi efter behov invitere til arbejdsdag, en eftermiddag hvor forældrene sammen hjælpes ad med at vedligeholde vores legeplads

Aktivitetsudvalg:

Som noget særligt i Ølsted Børnehave har vi et **Aktivitetsudvalg** bestående af 5-6 forældre. Aktivitetsudvalget arrangerer forskellige aktiviteter for børnene i løbet af året. F.eks. ture og optrædende i børnehaven. De har en genbrugsbod til sommerfesten, og giver gerne en hånd med ved fællesarrangementer. Derudover er et af deres mest populære tiltag **åbenthusedage** for kommende børn og forældre.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn kan af forskellige grunde være i en udsat position af kortere eller længere varighed. I Læring arbejdes der med **børnelinealen**, og hvor fokus er på at fremme trivsel for alle børn. Alle børn skal opleve at være i og forblive i grønne positioner – **'Stay green'**. Derfor samarbejder det pædagogiske personale med andre tværfaglige samarbejdspartnere, så der sker en **rettidig** indsats i forhold til børn i udsatte positioner. Samtidig med arbejdes der med **mangfoldige fællesskaber**, hvor der er fokus på børns ressourcer og der værnes om deres forskelligheder

Alle børn i dagtilbud har krav på at blive stimuleret og blive mødt med positive forventninger. Det er afgørende, at det pædagogiske personale har positive forventninger til alle børn.

Børn i udsatte positioner skal være en betydningsfuld del af børnefællesskabet, ligesom deres forældre skal være betydningsfulde i forældrefællesskabet.

Nogle gange kan det være en fordel at give et udsat barn plads og rum til at være i mindre gruppesammenhæng, hvor det pædagogiske personale i højere grad har mulighed for at arbejde målrettet med barnets specifikke udfordringer.

Vi har en opmærksomhed på alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem tilrettelæggelsen af trygge pædagogiske læringsmiljøer.

Man vil kunne opleve børn, der har særlige regler, at medarbejdere kun koncentrerer sig om et barn eller en meget lille gruppe børn og at der kommer en ny voksen i huset få timer om ugen. Al dette er en del af vores arbejde med at skabe trivsel, læring og udvikling for alle børn i dagtilbud.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Alle børn har brug for at der skabes **sammenhæng** i forbindelse med overgange. Dagtilbud arbejder sammen med skolen om at **forbinde de to arenaer** i brobygningen. Målet er, at børnene får et **godt kendskab** til skolen og SFO'en – både de fysiske rammer, personale og børn. Det betyder at personalet, i både dagtilbud og skole, har fokus på at **skabe sammenhæng mellem kultur og indhold** de to steder. Men også at sikre, at det kendskab og den viden, der allerede er omkring barnet, bruges i barnets videre færd.

Dagtilbuddet støtter og styrker børnenes sociale, personlige og faglige færdigheder, bl.a. gennem **KLAR til Læring og de seks læreplanstemaer**.

Overgang fra Børnehave til Skole.

Ølsted Børnehave og Skole har mange års erfaring med overgangen fra børnehave til skole.

Vi starter op i børnehaven i løbet af efteråret med at samle den gruppe der skal starte i skole efter sommerferien. Der bliver tilknyttet en voksen som også følger med over på skolen i brobygningsperioden.

Hos os kalder vi brobygningen for Solsikke gruppen.

I efteråret arbejder vi bl.a. med at skabe relationer til hinanden i gruppen. Der arbejdes med **”Fri for Mobberi”** og **Leg med ord** som er et sprogmateriale, der målrettet og struktureret arbejder med udvikling af børnenes ordkendskab. Dette har en stor betydning for den senere læseforståelse. Vi arbejder med begreber, (så som over –under –igennem –

stor, større, størst m.m.) og kategorier; (hvad er frugt og hvad er grøntsager? Landbrugs dyr eller kæledyr? Tøj eller overtøj?)

Vi øver dagene – måneder. Vi øver vores fulde navn –adresse. m.m.

Fra januar har vi et lokale på skolen, som vi bruger 3 formiddage om uge, hvor vi øver os i at være på skolen og lære reglerne der og der arbejder vi med små opgaver for at styrke koncentrationen. Vi har fokus på sprog, og bliver nysgerrig på bogstaver, tal m.m.

1.april starter den obligatoriske brobygning, og de kommende skolebørn starter på fuld tid i lokalet på skolen. Et personale fra børnehaven og et personale fra SFO tilknyttes gruppen.

Læs mere i Mål og indholdsbeskrivelse for SFO, der ligger på hjemmeside.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Inddragelse af lokalsamfundet

I Ølsted har vi et tæt samarbejde med skolen, hvor vi er med til forskellige arrangementer i løbet af året, så som teater og musik arrangementer, ”syng sammendag med 0. klasse. Vi har flere motionsløb i løbet af et år, og vi inviteres til generalprøve på skuespillet til skolefest. Vi har også besøg af skolens luciaoptog den 13. december, hvor vi også ”synger julen ind” et arrangement for alle borgere i Ølsted.

Hvert år er vi til julegudstjeneste i Ølsted kirke, hvor de ældste børnehaven børn spiller krybbespil for resten af børnehaven samt forældre.

Ølsted er en by med et stort foreningsliv og vi har flere gange modtaget donationer i forbindelse med vedligehold og nyanskaffelser til vores legeplads.

Biblioteket i Hedensted besøger vi også gerne med små grupper af børn, dette er for de yngste børn en oplevelse. De skal køre med bus, hvilket mange børn ikke har prøvet før, og ikke alle kender biblioteket.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø.

Det fysiske børnemiljø

omhandler bl.a. støjniveau, indeklima, fysisk plads til udfoldelse, stille aktiviteter, hygiejne, legeplads, udeforhold, husets indretning og størrelse.

Da vi har valgt at være en funktionsopdelt børnehave giver det os meget gode forhold når vi kigger på det fysiske børnemiljø. Vi har et rum hvor det er muligt at lege de ”vilde lege ” der har et højt støjniveau, vi har rum til fordybelse, vi har en fantastisk legeplads med et utal af muligheder, og vi arbejder med udgangspunkt i børnenes behov, hvilket gør at vi ændrer vores rum, vores legetøj og vores materialer ud fra hvad vi ser og hører børnene giver udtryk for.

Eks. – afgrænser vi områder med tæpper – så der er et rum i rummet hvor man kan lege med togbane – et rum til biler – et rum som dukkekrog osv.

Det psykiske børnemiljø

omhandler bl.a. samspelet mellem børn og voksne, et samspil der er kendetegnet ved gensidig respekt og tolerance, børnene indbyrdes samspil, børnenes sprog og respekt for hinanden. Samt de voksnes kommunikation til børnene, men også de voksne imellem.

Vi tager udgangspunkt i Mediated Learning Experience (MLE) som stiller skarp på de professionelle intention, relations kompetence og hvordan professionelle, gennem deres samspil med børnene, kan understøtte børns læreprocesser.

Det er måden vi er sammen med børnene på, som har betydning for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi arbejder bevidst med omgangstonen i børnehaven, vi har en anerkendende tilgang, vi tager børnene alvorligt, vi arbejder med ”Fri for Mobberi”, og vi lærer og italesætter at vi er forskellige.

Det æstetiske børnemiljø

omhandler bl.a. stuerne indretning og udsmykning og om omgivelserne inde og ude er udformet så det fremmer børnenes lyst til at bevæge og udfolde sig, fordybe sig i lege m.m.

I vores hus er det børnenes egne billeder som præger væggene, der bliver lagt vægt på at billeder er indrammet og at billederne bliver hængt op.

Både inde og ude har vi bevidst lavet områder, hvor der både kan foregå vilde og stille lege, der er bl.a. rig mulighed for at lege uforstyrret og blive "væk" på vores legeplads.

I forbindelse med vores 4 års samtale laver vi et børneinterview, hvor vi bl.a. snakker med børnene om hvad de syntes om børnehaven, om der er ting de syntes vi mangler, larm i børnehaven, om de har det godt med de andre børn og voksne, og om de har venner i børnehaven.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling: handler om perspektiver på barnets personlige baggrund, familie, historie, erfaring og deltagelsesmuligheder. Barnets følelser, oplevelser, indre indtryk omsat til ydre samt barnets unikke personlighed skal anerkendes samt gives plads, rum og opmærksomhed.

Livsduelighed: handler om barnets selvværd og selvtillid herunder egne evner, kompetencer og formåen som indfaldsvinkel til, at barnet kan føle sig tryk, udforske verden omkring sig, og at barnet kan sige til og fra, beslutte sig og handle.

Gå på mod: handler om barnets evne til at håndtere med –og modgang, agere fornuftigt i vanskelige situationer, kunne "læse" og rumme egne og andres følelser, at sige til og fra og kunne håndtere eventuelle konflikter på en hensigtsmæssig måde.

Deltagelseskompetence: handler om vores arbejde med den alsidig og personlige udvikling, arbejder vi med det enkelte barn som udgangspunkt, ud fra barnets nærmeste udviklingszone. Er barnet lige startet i børnehaven, kan det være vigtigt at barnet kender 2 voksne og hele tiden kan være i nærheden af en af dem. Langsomt vil barnet så selv tage initiativ til at søge væk i små perioder for at vende tilbage til den trygge base –den kendte voksne.

Efterhånden vil barnet kunne være i mindre grupper, hvor aktiviteter er planlagt efter gruppens udviklingsalder og interesse. Det kan være en sangleg / historie /eller noget kreativt. På den måde vil de enkelte børn få øje på hinanden og skabe relationer og venskaber.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Social udvikling: handler om perspektiver på relationer, fællesskaber, børne-og vokse initieret leg. Gennem deltagelse i sociale fællesskaber kan barnet opleve at være en betydningsfuld del af fællesskabet og øve sine sociale færdigheder og gøre sig erfaringer med fx at få indflydelse.

Sin evne til empati kan barnet få udviklet via sociale relationer og fællesskaber, der fører til social og demokratisk dannelse.

Legen har værdi i sig selv og er vigtig for barnets sociale udvikling, opbygning og fastholdelse af relationer til andre børn og i forhold til at bruge sin fantasi og udtrykke sig i et fællesskab.

Relationers betydning: Handler om barnets empati, hvor det kan mærke egne følelser og sætte sig ind i andres følelser og behov samt handler hensigtsmæssigt i sin adfærd. Kammeratskaber, venskaber og nære relationer til andre børn bygges op og vedligeholdes.

Sociale Fællesskaber: Handler om store og små fællesskaber, hvor alle børn er i et socialt fællesskab med andre børn og via dette fællesskab er noget og nogen, gør noget, oplever noget, og får erfaringer sammen med andre.

Legen: Handler om forskellige legeformer (parallel leg, rolleleg, konstruktionsleg og regelleg), stimulering af fantasi og motivation for at udforske, eksperimentere og finde på, i en kontekst, der kan være initiativ fra det enkelte barn eller som en voksen initieret aktivitet.

Som tidligere nævnt har legen en markant stor betydning, det er evidensbaseret, at barnet gennem legen og den legende tilgang opbygger sine sociale kompetencer.

Med indretningen af huset og vores pædagogiske tilgang er lege hele tiden sat i spil.

Fri for Mobberi.

Derud over har vi valgt at anvende Fri for Mobberi som et element i vores arbejde med barnets sociale udvikling. Fri for Mobberi bygger på 4 grundværdier: Tolerance, Respekt, Omsorg og Mod, og alle børn kommer igennem et forløb hvor de arbejder med disse 4 værdier. Vi voksne bruger også de 4 værdier som grundsten i vores arbejde med børnene. F.eks. lærer vi børnene at sige fra og markere egne grænser, være hjælpsom over for andre, tage hensyn og være en god kammerat. Når børnene starter i børnehaven, får de en Buddy – som følger dem i deres børnehave tid. Buddy er den lilla bamse der er symbol for Fri for Mobberi, (og som bruges til at trøste og/eller lege med.)

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børns kommunikation og sprog har afgørende betydning for en række forhold. Det giver dem mulighed for at udtrykke sig, danne relationer, indgå i fællesskaber og indsamle viden. På længere sigt har det betydning for, hvordan de klarer sig i skolen og i livet. Kommunikation og sprog er helt centralt for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse nu og på lang sigt.

Sprog læres som en naturlig forlængelse af den udveksling, der foregår som blikretning, pludren og gestik og det kræver nærvær, øjenkontakt og fælles opmærksomhed. Det pædagogiske personale skal derfor være indlevende, nysgerrige og have lyst til kommunikation og samtale, med fokus på det børnene er optaget af. Det har stor betydning for børnenes kommunikative og sproglige udvikling, hvordan det pædagogiske personale henvender sig til børnene, taler med dem, giver beskeder og sætter ord på det, der sker i forbindelse med leg, rutiner og aktiviteter. Kvaliteten i samtalen mellem det pædagogiske personale og børnene er i det hele taget væsentlig.

Børn udvikler deres kommunikation og sprog i dagtilbuddet i løbet af dagen i et rigt samspil med andre børn og det pædagogiske personale. Kommunikation og sprog handler om ord, mimik og gestik.

Det pædagogiske personale har ansvaret for, at børn får mange forskellige erfaringer med sprog i selvorganiseret og spontan leg og andre meningsfulde aktiviteter med hinanden.

Læringsmiljøet i børnehaven skal give børnene mulighed for adgang til bøger, skriveredskaber, papir og andre skriftlige produkter så børnene bliver introduceret til bøgernes univers og nysgerrig på skriftsprog.

Vi har i de seneste 3 år arbejdet målrettet med børnenes sprogudvikling. Vi anvender bl.a. Læse Leg, et konkret pædagogisk redskab, der udvikler børnenes ordforråd og senere deres læseudvikling. Oplæsning, dialog om historien og efterfølgende kreative aktiviteter udvikler børnenes ordforråd og kommunikative kompetencer. Det hjælper dem til bedre at komme i dialog med andre børn, at lege og være sammen om hverdagslivets aktiviteter.

Samtidig ved vi, at børn der har sproglige udfordringer, kan have udfordringer i skolen og senere i uddannelseslivet, og at en tidlig indsats kan gøre en stor forskel.

Alle børn bliver inden de fylder 4 år sprogtestet, så vi kan se hvis der skal laves en særlig indsats.

Vi har et tæt samarbejde med vores sprogkonsulent, som kommer her i huset og arbejder med de børn, der har brug for en særlig indsats.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Krop, sanser og bevægelse handler om, at barnet får mulighed for at lære sin krop at kende, mærke og bruge kroppen, sanse og eksperimentere med kroppen, da kroppen og bevægelses apparatet er grundlaget for psykisk og fysisk trivsel samt for at kunne agere kropsligt i forhold til omverdenen. Bevægelsesglæde, leg, kreativitet og fysisk udfoldelse er nogle af nøgleordene. Temaet indeholder de tre perspektiver: kroppen, sanser og bevægelse.

Kroppen: Handler om et stort og sammensat sansesystem hos barnet, der udgør fundamentet for viden, erfaring, følelsesmæssig og sociale processer, kommunikation og relations dannelse for barnet, der støttes i brugen af kroppens mange funktioner.

Sanser: Handler om barnets fire sanser (lugte, smage, se, høre) samt de tre motoriske grundsanser (taktile, vestibulære og muskulære) der sammenfattende danner grundlag for hele barnets sanseapparat.

Bevægelse: Handler om, at barnet kan mestre egen krop, egne kropslige/sanselige indtryk og udtryk samt kan deltage i bevægelsesfællesskaber, hvor barnet evne til at kunne mærke og finde ro i egen krop samt gestikulere og kropsligt kommunikere med andre er vigtigt.

Her i børnehaven er mulighederne mange. Vores fantastiske legeplads giver rig mulighed for bevægelse, her er god plads til både at cykle og løbe, vi har trampoliner, gynger,

rutchebane og masser af træer til at klatre i. Vi har huler hvor børnene kan gemme sig og find ro, vi har blomster og bær til at plukke, dufte og spise.

Der for uden har vi indenfor et bevægelsesrum "spil op og hop" til både vilde og stille aktiviteter.

Desuden er der rig mulighed for brug af sportspladsen, hallen og lokal- området til små ture i mindre grupper.

Vi har øje for barnets motoriske udvikling og alle børn bliver motoriskscreenet når de er 3 år og igen inden de skal i brobygning. I samarbejde med forældrene laver vi en ekstra indsats, hvis det er nødvendigt, og vi har mulighed for at hente yderlige ekspertise i form af ergo og fysioterapeut.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Natur: At arbejde med naturen i dagtilbud rummer to aspekter:

1) at understøtte barnets dannelse ved at give barnet mulighed for at opleve og erfare naturen.

2) at understøtte barnets læring om naturen og naturfænomener.

At erfare og opleve naturen kan ikke stå alene, det er vigtigt, at disse oplevelser og erfaringer hviler på en viden og bidrager til læring. Det bringes bl.a. i spil når det pædagogiske personale uddyber og taler med børnene om oplevelser, der knytter sig til f.eks. dyrearter, landskaber og årstider. Det er vigtigt at det pædagogiske personale er bevidste om, hvordan børn inspireres til at være i og opleve naturen. Her kan konkrete situationer give gode læringsmuligheder. F.eks. ved at undersøge dyr eller planter – og stille de opklarende spørgsmål: Hvor mange ben har edderkoppen? - eller prøv at rør ved den?

Udeliv: Udenarealerne giver børn rig mulighed for at bringe alle sanser i spil og bruge kroppen på nye måder. Udearealet tilbyder mere plads og lægger i højere grad op til bevægelse, som har en positiv indvirkning på børns fysiske sundhed og læring. Børn som tilbringer megen tid udenfor, bevæger sig mere og er markant mere fysisk aktive.

Science: Børn er nysgerrige efter at lære, hvordan verden omkring dem hænger sammen. Science i dagtilbud handler om at gribe, understøtte og kvalificere børnenes nysgerrighed og sammen gå på opdagelse i bl.a. naturvidenskabelige fænomener og matematikkens verden.

Science handler om naturens kredsløb, naturens lovmæssigheder og naturfænomener, så som lys, mørke, kulde, varme, vådt, tørt, magnetisme, elektricitet, luftstrømme, m.m. samt en slags matematisk forforståelse f.eks. kategorisere og tælle fugl eller planter.

Science-tilgangen hænger tæt sammen med børns naturlige måde at være i verden på. Børn forholder sig nysgerrigt til deres omgivelser, og de fleste børn er fra første færd i gang med at øve sig og undersøge verden omkring sig.

Børns leg kan opdeles i 3 typer, som har relevans for arbejde med science.

1. **Eksperimenterende leg:** Når børnene søger at finde problemløsninger i deres leg og udforsker og undersøger elementer i legen. Det kan f.eks. være, hvis sandet i spanden er for tørt og sandslottet derfor ikke kan stå, når de vender spanden på hoved.
2. **Undersøgende leg:** Når børn stiller spørgsmål ved elementer i legen eller undre sig over noget. F.eks. hvor kravler myren hen når den kravler ned under flisen?
3. **Imiterende leg:** Når børn efterligner andres børns leg eller pædagogens leg. Det kan f.eks. være når nogle børn leger cykel kapløb og andre slutter sig til – eller selv begynder at lege cykel kapløb.

På vores legeplads er der rig mulighed for at undersøge mange forskellige ting. Her er rigeligt af kravl, forskellige planter og bær, der kan spises, vi har høns som skal passes, og vi inddrager naturen i mange kreative aktiviteter.

Vi er i vores pædagogik bevidste om at uderummet giver muligheder for andre former for lege. Her er legen ofte forbeholdt børnenes egen initiativer og mulighed for at skabe leg uden de voksne. Her er mulighed for at lege i fred for andre og her kan man blive helt "væk", ligesom de fysiske aktiviteter som kravle, løbe, klatre, hoppe, svinge, gyngende og rutsje rigtig kan komme i spil.

Derudover benytter vi os også af, at mange af vores indendørs aktiviteter også kan foregå ude, og der er altid en mulighed at komme ud.

Vores dagligdag er i høj grad præget af natur, udeliv og science, den matematiske opmærksomhed er med i form af spil, former, figurer, og vi tæller flere gange om dagen.

Vi har en synliggjort talrække fra 1-10 hvor der både er mulighed for at se og mærke tallet samt at tælle forskellige ting under hvert tal.

I vores dagligdag understøtter vi den matematiske opmærksomhed ved både at benævne omverden og stille åbne spørgsmål- f.eks. om antal, tid eller former, eller vi stiller hvorforspørgsmål som er med til at børnene reflekterer og som udfordrer dem. F.eks. hvorfor vælter tårnet, når den store klods står oven på den lille?

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kultur, æstetik og fællesskab: Handler både om en kunstnerisk, skabende tænkning, der aktiverer sanser og følelser samt om de kulturelle rødder og værdier barnet har og tilegner sig i hverdagens livets arenaer. Det er gennem kultur, at barnet kan møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mangfoldige måder og forstå andre børn og voksne samt omverden.

Kultur: Handler om dannelse, baggrund, identitet, historie, normer, sædvaner og om at forankre værdier, der kan fungere som rettesnor for, at barnet kan handle på en hensynsfuld, demokratisk og respektfuld måde i fællesskab med andre.

Æstetik: Handler om kreativ, skabende aktiviteter med fokus på brugen af forskellige materialer og æstetiske læreprocesser for barnet. Inddragelse af en bred vifte af kultur og kunstarter (teater, film, malerier, skulptur m.m.) samt brugen af IT, som hjælpemiddel til at hente både viden og inspiration udefra.

Fællesskab: Handler om en forståelse hos barnet af egen baggrund og samvær med andre børn (og voksne) ud fra deres respektive baggrund i et fællesskab, som kalder på demokrati, inklusion og anerkendelse i forhold til de forskelligheder der måtte være.

Vi har valgt at indrette vores hus, så vi har et rum hvor børnene kan udfolde sig kreativt. Her tilbyder vi mange forskellige materialer, både materialer af god kvalitet og genbrugs-materialer. Vi arbejder både med bundne opgaver og meget ud fra fri fantasi. I Tusind kunst, som rummet hedder, er materialerne synlige og tilgængelige og er dermed med til at inspirere børnene.

Ligeledes har vi vores Spil op og hop rum, hvor sang, musik og bevægelse er prioriteret højt. Her er der morgensang en gang om ugen og mulighed for selv at spille, danse, og lave teater både som et voksens styret forløb og ud fra børnenes egen frie fantasi. Rummet giver også rig mulighed for motorisk udfoldelse. (se under Krop, sanser og bevægelse).

De danske traditioner er også en del af vores værdier, vi afholder fastelavn, sommerfest, fødselsdage, skt. Hans, og selvfølgelig er december måned fyldt med jul. (se også afsnittet om Forældresamarbejde).

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Dokumentation:

I Ølsted Børnehave bruger vi AULA som dokumentation redskab til forældrene hvor vi dagligt lægger beskrivelser og billeder op af vores aktiviteter.

Nogle af vores aktiviteter bliver også dokumenteret i børnenes mapper, som står fremme og som børnene bruger flittigt.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

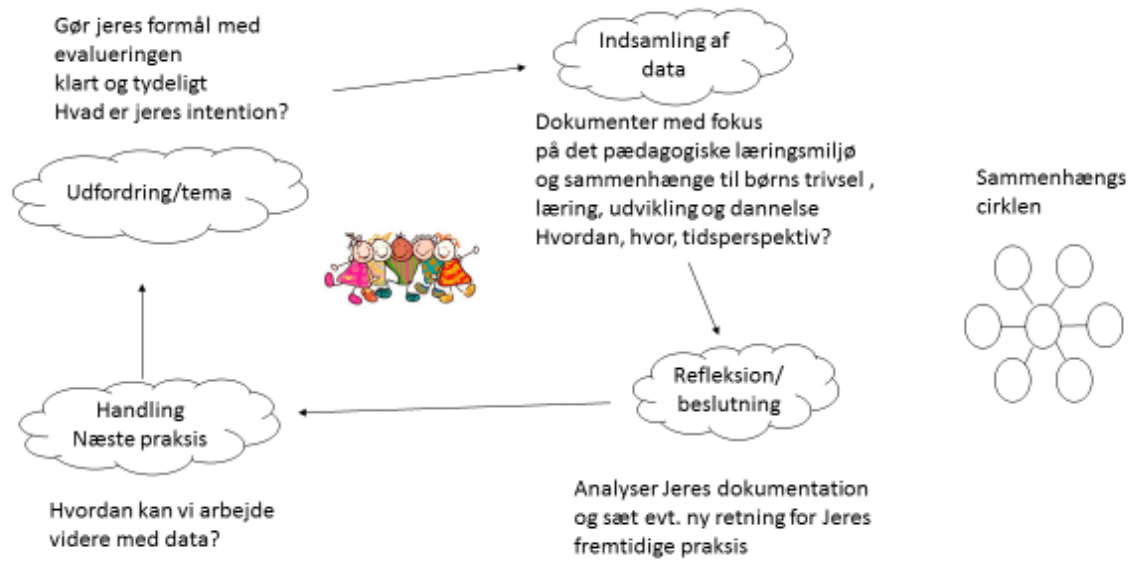
Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Vi har løbende de sidste 2 år arbejdet med og justeret vores rutiner og læringsmiljøer.

Vi har samlet data ind og forholdt det til det skrevne i læreplanen og skal nu igen med at revidere den, hvilket sker på 1-2 personalemøder, hvor vi gennem går vores beskrivelser af de forskellige områder og rette til.

Vi har arbejdet med flere temauger hvor de forskellige læreplansteamer er repræsenteret og hvor vi intentionen – aktiviteterne – planlægning og evaluering.

Alle medarbejder har fået en notesbog til refleksion i hverdagen, som er et punkt på vores personalemøder, hvor refleksionen beskrives og der tages stilling til om og hvem der indsamler data, som vi så arbejder videre med.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC